NORAKSTS
Lietas Nr. A42418205
SKA – 463/2008

S P R I E D U M S

Rīgā 2008.gada 23.oktobrī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators J.Neimanis
tiesnese V.Kakste
senatore D.Mita

piedaloties pieteicējas sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Adelina Ltd.” pārstāvim *D.Č.* (*D.C.*) un

atbildētājas Rīgas pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Rīgas domes pārstāvim Pēterim Putniņam,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Adelina Ltd.” pieteikumu par Rīgas domes 2005.gada 5.septembra lēmuma Nr.1.26/RD-05-4382-nd atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu, sakarā ar sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Adelina Ltd.” kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2008.gada 8.aprīļa spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2005.gada 9.augustā pieteicēja sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Adelina Ltd.” iesniedza Rīgas domes priekšsēdētājam sūdzību par nelikumīgiem rakšanas darbiem zemes gabalā Rīgā, Biķernieku ielā 121 (kadastra numurs */dzēsts kadastra numurs/*), lūdzot veikt pārbaudi un saukt pie administratīvās atbildības sabiedrības ar ierobežotu atbildību „TLA Dārzeņi” direktoru *V.S.* saskaņā ar Latvijas

Administratīvo pārkāpumu kodeksa 152.pantu un 176.pantu, kā arī informēt sūdzības iesniedzēju par pārbaudes rezultātiem.

[2] 2005.gada 5.septembrī Rīgas domes priekšsēdētājs sniedza pieteicējai atbildi Nr.1.26/RD-05-4382-nd, norādot, ka zemes gabalā Rīgā, Biķernieku ielā 121 ir veikti rakšanas darbi sakarā ar elektrokabeļa remontu. Tie ir saskaņoti ar zemes gabalu īpašniekiem. Sakarā ar to, ka ir veikti elektrokabeļa remonta darbi un nav mainīts elektrokabeļa līnijas plānojums, atļauja no Rīgas pilsētas būvvaldes Rīgas pilsētas būvinspekcijas nav nepieciešama. Pamatojoties uz Aizsargjoslu likuma 35.panta otro daļu, elektrokabeļa īpašniekam ir atļauts veikt remonta darbus, par to rakstiski brīdinot zemes gabalu īpašniekus.

[3] 2005.gada 30.septembrī pieteicēja iesniedza Administratīvajā rajona tiesā pieteikumu par Rīgas domes faktisko rīcību, nepilnīgi izskatot 2005.gada 9.augusta sūdzību un sniedzot nepamatotu atbildi, kā arī par pienākuma uzlikšanu Rīgas domei atkārtoti izskatīt pieteicējas 2005.gada 9.augusta sūdzību un veikt visas normatīvajos aktos paredzētās darbības pret sabiedrības ar ierobežotu atbildību „TLA Dārzeņi" direktoru *V.S.*

[4] 2006.gada 29.septembrī Administratīvā rajona tiesa:

1) pieteikumu noraidīja daļā par Rīgas domes faktiskās rīcības atzīšanu par prettiesisku un pienākuma uzlikšanu Rīgas domei veikt faktisko rīcību;

2) izbeidza tiesvedību daļā par Rīgas domes priekšsēdētāja 2005.gada 5.septembra lēmuma atcelšanu un pienākuma uzlikšanu Rīgas domes priekšsēdētājam pieņemt lēmumu par personu saukšanu pie administratīvās atbildības, jo pieteicējam nav subjektīvo tiesību prasīt citas personas administratīvo sodīšanu.

[5] Izskatījusi lietu sakarā ar pieteicējas apelācijas sūdzību, Administratīvā apgabaltiesa ar 2008.gada 8.aprīļa spriedumu pieteikumu noraidīja. Tiesa spriedumu pamatoja ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[5.1] Pārsūdzētā Rīgas domes priekšsēdētāja atbilde ir administratīvais akts, ar kuru atteikts uzsākt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā (Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 238.[1]panta pirmās daļas 2.punkts).

[5.2] Nepamatoti rakšanas darbi pieteicējas iznomātajā zemes gabalā var skart pieteicējas intereses, tai var tikt nodarīti zaudējumi. Tāpēc pieteicēja ir cietusī, un tai ir subjektīvās tiesības prasīt vainīgās personas sodīšanu, tiesības prasīt pārbaudīt lietas ierosināšanas atteikuma pamatotību.

[5.3] Saskaņā ar Ministru kabineta 1997.gada 1.aprīļa noteikumu Nr.112 „Vispārīgie būvnoteikumi" 58.punktu jaunu elektroietaišu būvniecībai, ierīkošanai ir nepieciešams izstrādāt būvprojektu un saņemt būvatļauju. Lietā nav pierādījumu, ka sabiedrība ar ierobežotu atbildību „TLA Dārzeņi" veikusi jauna kabeļa izbūvi zemes gabalā Rīgā, Biķernieku ielā 119. Ar sabiedrības ar ierobežotu atbildību „TLA Dārzeņi" iesniegtajām elektrotīkla kabeļu shēmām, liecinieka *V.S.* liecību, SIA „Dārzniecība Rīga" iesniegumu apstiprinās fakts, ka zemes gabalā Rīgā, Biķernieku ielā 119, ar kadastra Nr*./dzēsts kadastra numurs/*, 2005.gada 4.augustā sabiedrība ar ierobežotu atbildību „TLA Dārzeņi" veica sev piederoša elektrokabeļa remontu. Tas nozīmē, ka sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „TLA Dārzeņi" pirms elektrokabeļa remonta nebija nepieciešams izstrādāt būvprojektu un saņemt būvatļauju.

[5.4] Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „TLA Dārzeņi" bija tiesības veikt remontdarbus *V.F.* piederošajā zemes gabalā, par to iepriekš nebrīdinot zemes īpašnieci, jo elektrokabeļa remonts tika veikts, lai novērstu elektroenerģijas padeves traucējumus, tātad likvidējot avārijas sekas.

[5.5] Sabiedrības ar ierobežotu atbildību „TLA Dārzeņi" rīcībā nav Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 152.pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma pazīmes. Līdz ar to Rīgas domes priekšsēdētājs, izskatot pieteicējas sūdzību, pamatoti nav pieņēmis lēmumu par lietvedības uzsākšanu administratīvā pārkāpuma lietā.

[6] Par Administratīvās apgabaltiesas 2008.gada 8.aprīļa spriedumu pieteicēja ir iesniegusi kasācijas sūdzību, lūdzot spriedumu atcelt turpmāk minēto argumentu dēļ.

[6.1] Tiesa nepamatoti secina, ka sabiedrības ar ierobežotu atbildību „TLA Dārzeņi" elektrokabeļi faktiski pastāv. Tiem nebija noteiktas aizsargjoslas, tie nebija norādīti elektrokabeļu shēmās, nebija ierakstīti zemesgrāmatā.

[6.2] Tiesa pārkāpa Administratīvā procesa likuma 5., 7., 8., 9., 150. un 154.pantu. Tiesa nepilnīgi novērtēja lietā esošos pierādījumus. Tiesa nevērtēja akciju sabiedrības „Sadales tīkls" 2007.gada 9.augusta izziņu, ka zemes gabalā nav

elektrokabeļu. Pieteicēja uzskata, ka tiesas vērtētie pierādījumi nepierāda, ka veikti kabeļa remonta darbi. Tiesa spriedumu nepamatoti balsta tikai uz sabiedrības ar ierobežotu atbildību „TLA Dārzeņi" darbinieku paskaidrojumiem.

[7] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis kasācijas sūdzību uzturēja uz tajā norādītajiem pamatiem. Atbildētājas pārstāvis kasācijas sūdzību neatzina.

Motīvu daļa

[8] Lietā pastāv strīds par to, vai Administratīvā apgabaltiesa ir pareizi piemērojusi Administratīvā procesa likuma 154.pantu, novērtējot pierādījumus un secinot, ka veikts elektrokabeļa remonts, nevis jauna elektrokabeļa būvniecība. Tiesa secinājusi, ka nav ierīkots jauns elektrokabelis, jo to apstiprina darbu veicēja sabiedrības ar ierobežotu atbildību „TLA Dārzeņi" iesniegtās elektrotīkla kabeļu shēmas, liecinieka sabiedrības ar ierobežotu atbildību „TLA Dārzeņi" direktora *V.S.* liecība un sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Dārzniecība Rīga" iesniegums.

[6] Administratīvā procesa likuma 154.panta pirmā daļa noteic, ka tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatojas uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, kā arī vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un taisnības principiem. Tā paša panta otrā un trešā daļa paredz, ka nekādiem pierādījumiem nav iepriekš noteikta spēka, kas saistītu tiesu, un tiesai spriedumā jānorāda, kādēļ tā vienam pierādījumam devusi priekšroku salīdzinājumā ar citu pierādījumu un atzinusi vienu faktu par pierādītu, bet citu – par nepierādītu. Turklāt atbilstoši Administratīvā procesa likuma 103.panta otrās daļas noteikumiem tiesa administratīvajā procesā, pildot savus pienākumus, pati (*ex officio*) objektīvi noskaidro lietas apstākļus un dod tiem juridisku novērtējumu. Savukārt, lai noskaidrotu patiesos lietas apstākļus un panāktu tiesisku un taisnīgu lietas izskatīšanu, tiesa dod administratīvā procesa dalībniekiem norādījumus un ieteikumus, kā arī savāc pierādījumus pēc savas iniciatīvas (Administratīvā procesa likuma 107.panta ceturtā daļa).

[9] Izskatāmajā gadījumā Administratīvā apgabaltiesa nav pilnīgi noskaidrojusi lietas būtisko faktisko apstākli – vai veikta jauna elektrokabeļa būvniecība, vai veikts iepriekš noteiktā kārtībā izbūvēta elektrokabeļa remonts.

[10] Senāta ieskatā pēc tam, kad elektrokabelis ierakts zemē, no rakšanas vietas vizuālas apskates un darbu pasūtītāja vai izpildītāja paskaidrojumiem nav iespējams objektīvi noskaidrot, vai veikts iepriekš izbūvēta elektrokabeļa remonts, vai arī zemē ieguldīts jauns elektrokabelis, kurš tur nekad nav atradies.

[11] Saskaņā ar Ministru kabineta 1997.gada 1.aprīļa noteikumu Nr.112 „Vispārīgie būvnoteikumi" 58.punktu inženierkomunikācijām, t.sk., elektroietaisēm, ir nepieciešams izstrādāt būvprojektu. Jaunu inžienierkomunikāciju izbūvei nepieciešams saņemt būvatļauju, bet jaunu būvju izbūvei zemes gabalā – tehniskos (pieslēgšanās) noteikumus no inženierkomunikāciju īpašniekiem. Tātad tiesa varēja pārbaudīt elektrokabeļa iepriekš veiktās izbūves faktu pēc būvprojekta. Šādam būvprojektam ir jābūt pašvaldības rīcībā, jo pašvaldība saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 1.panta 13.punktu un 33.pantu pēc tā iesniedz Valsts zemes dienestam apstiprinātu informāciju par objektiem (elektrotīkliem), to aizsargjoslām, ko iezīmē zemes robežu plānos, vai to izmaiņām. Tātad ziņas par elektrokabeļa izbūves faktu iegūstamas arī no Valsts zemes dienesta rīcībā esošajiem zemes robežu plāniem un topogrāfiskajiem plāniem. Visbeidzot Senāts konstatē, ka Administratīvā apgabaltiesa nav novērtējusi faktus, kas izriet no Rīgas pilsētas Zemesgrāmatu nodaļas nodalījuma Nr.10489 III daļas 1.iedaļas 1.1.punkta, kurā norādīts, ka zemes gabala īpašums ir apgrūtināts ar AS Latvenergo piederošiem elektrotīkliem, kopsakarā ar AS Sadales tīkls 2007.gada 9.augusta vēstuli, kurā norādīts, ka zemes gabalā nav AS Latvenergo kabeļi. No tā Senāts secina, ja elektrokabelis ir ticis izbūvēts vēl laikā, kad tas piederējis AS Latvenergo, tad ziņas par elektrokabeļa izbūvi iespējams iegūt no AS Latvenergo. Tāpat no AS Latvenergo tiesa var iegūt ziņas par to, kad un kuri elektrotīkli (kabeļi) ir tikuši nodoti no AS Latvenergo citu personu īpašumā.

[12] Senāts noraida kasatora iebildumu, ka elektrokabeļu neesamību zemes gabalā apstiprina fakts, ka elektrokabeļi nav ierakstīti zemesgrāmatā vai ka nav ierakstītas elektrokabeļu aizsargjoslas zemesgrāmatā. Atbilstoši Zemesgrāmatu

likuma 5.pantam šādas lietu tiesības var ierakstīt zemesgrāmatā pēc to personu vēlēšanās, kam šīs tiesības pieder. Elektrotīklu aizsargjoslas kā nekustamā īpašuma aprobežojums uz likuma pamata pastāv arī bez nostiprināšanas zemesgrāmatā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 348.panta 2.punktu un 351.pantu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments

n o s p r i e d a

Atcelt Administratīvās apgabaltiesas 2008.gada 8.aprīļa spriedumu un nodot lietu jaunai izskatīšanai Administratīvajai apgabaltiesai.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs senators	*(paraksts)*	J.Neimanis
Tiesnese	*(paraksts)*	V.Kakste
Senatore	*(paraksts)*	D.Mita

NORAKSTS PAREIZS
Senators J.Neimanis
Rīgā, 2008.gada 23.oktobrī